

Ptaki. Latające kręgowce

Ptaki żyją praktycznie we wszystkich typach środowisk. Jest to możliwe dzięki temu, że są stałocieplne, czyli potrafią utrzymywać stałą temperaturę ciała, niezależnie od temperatury otoczenia. Zależnie od gatunku temperatura ciała ptaków wynosi od 38 do 44 stopni Celsjusza.

Większość ptaków ma zdolność do aktywnego lotu i wynikające z tego przystosowania. Ich ciało pokrywa cienka, sucha skóra, z której wyrastają pióra. Pióra nie tylko ułatwiają latanie, lecz także tworzą na powierzchni ciała warstwę izolacyjną, która pomaga w utrzymaniu stałej temperatury. W zależności od rozmieszczenia, budowy oraz pełnionych funkcji wyróżnia się: pióra pokrywowe, lotki, sterówki oraz pióra puchowe.

Ciało ptaków jest zbudowane z małej głowy umieszczonej na ruchliwej szyi, tułowia oraz kończyn przednich i tylnych. Większość kości szkieletu to kości pneumatyczne, czyli wypełnione powietrzem. Dzięki nim szkielet ptaków jest delikatny i lekki. Zmniejszeniu masy ciała ptaków służy również brak zębów. Zamiast zębów mają one rogowe osłony tworzące dziób, umożliwiające pobieranie pokarmu.

Zależnie od rodzaju przyjmowanego pokarmu wielkości i kształty dziobów są bardzo różnicowane. Kończyny przednie ptaków są przekształcone w skrzydła.

Praca skrzydeł jest możliwa m.in. dzięki rozwiniętym mięśniom piersiowym. Kończyny tylne służą na ogół do poruszania się na lądzie. Mogą spełniać dodatkowo inne funkcje, co wpływa na zróżnicowanie ich długości i budowę.

Zdolność lotu oraz utrzymywanie stałej temperatury ciała wymagają odpowiednio dużych nakładów energii. W związku z tym proces oddychania musi przebiegać bardzo intensywnie, a wymiana gazowa dokonywać się sprawnie. Dlatego ptaki mają jeden z najbardziej skomplikowanych i najbardziej wydajnych układów oddechowych w świecie kręgowców.

Ptaki są zwierzętami rozdzielnopłciowymi i jajorodnymi. Ich jaja są osłonięte wapienną skorupką. Rozwój zarodka wymaga wysokiej temperatury, dlatego ptaki – wysiadując jaja – ogrzewają je własnym ciałem.

Pisklęta niektórych gatunków, m.in. bocianów, jaskółek i wróbli, tuż po wykluciu się są niedołożne i nagie. Muszą więc przez pewien czas pozostawać w gnieździe pod opieką rodziców. Takie ptaki nazywamy gniazdownikami. Pisklęta innych gatunków, m.in. kur, kaczek, gęsi, łabędzi, po wykluciu się są opierzone oraz zdolne do opuszczenia gniazda i samodzielnego zdobywania pokarmu, dlatego te ptaki nazywamy zagniazdownikami.^(329słów)

